WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan suurelle valiokunnalle

25.11.2025

Viite: E 73/2025 vp

Asia: WWF:n lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi; E-kirje

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

WWF keskittyy lausunnossaan valtioneuvoston selvityksen kommentointiin ympäristö- ja ilmastorahoituksen näkökulmasta.

EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2028–2034 on ratkaisevan tärkeä EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yksityisen ja kansallisen rahoituksen rinnalla EU:n rahoituksella on olennainen rooli, jotta unioni voi saavuttaa ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä sekä pysäyttää luontokadon ja kääntää kehityksen myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Suomi on korostanut EU:n avaintavoitteissaan, kuinka unionissa on jatkettava johdonmukaisesti ilmastonmuutoksen vastaisia ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavia politiikkatoimia.

WWF pitääkin tärkeänä ja johdonmukaisena, että Suomen kannasta ilmenee, että Suomi kannattaa komission esittämiä rahoituskehysehdotuksen yleisiä painopisteitä, joihin kuuluvat vähähiilistäminen ja kestävä kehitys. Lisäksi WWF tukee kirjauksia, joiden mukaan Suomi katsoo, että rahoituskehyksellä tulisi jatkossakin tukea EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä korostaa mahdollisuutta hyödyntää laaja-alaisesti eri välineitä ennallistamistoimien rahoitukseen.

Vaikuttaakseen siihen, että EU:n rahoituskehys muodostuisi tosiasiallisesti sellaiseksi, että unioni voi saavuttaa ilmasto- ja ympäristötavoitteensa, **WWF pitää keskeisenä, että Suomen kantaan lisätään maininnat seuraavista asioista**:

1. **<u>LIFE-toimille korvamerkitty budjettirivi EU Facilityyn.</u> EU:n LIFE-ohjelmaa tulee jatkaa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä itsenäisenä rahoitusvälineenä. Vähintään LIFE-toimille tulisi lisätä erillinen budjettirivi kumppanuussuunnitelmien (NRPP) alaiseen EU Facilityyn, jotta tärkeiden ilmasto- ja luontohankkeiden rahoitus säilyy jatkossakin vakaana, ennakoitavana ja saatavilla erilaisille toimijoille.**

   LIFE-ohjelma on ainutlaatuinen. Se on ainoa EU:n rahoitusohjelma, joka on omistettu ilmastolle, ympäristölle ja luonnon monimuotoisuudelle. WWF katsoo, että LIFE-ohjelman hajauttaminen komission ehdottamalla tavalla eri rahoitusvälineisiin ilman ehdotuksessa

mainituille “LIFE-toimille” korvamerkittyä, monivuotista budjettia, on omiaan vaarantamaan luontohankkeiden rahoituksen sekä EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen.

LIFE-hankkeet tuottavat konkreettisia hyötyjä kentällä ja myös Suomi saa ohjelmasta merkittävästi rahoitusta. Tämän vuoksi Suomen tulisi esittää ohjelman säilyttämistä tulevassa monivuotisessa rahoituskehyksessä nykyisen kaltaisena. WWF on esitellyt tarkemmin LIFE-ohjelmaa ja sen hyötyjä asiantuntijalausunnossaan eduskunnan suurelle valiokunnalle asiasta E 31/2024 vp.

2. **Luonnolle vähintään 10% ja ilmasto- ja ympäristömenoihin kokonaisuudessaan vähintään 35% talousarvion kokonaismäärästä. Suomen tulee kannattaa komission ehdotusta, jolla varmistetaan että ilmasto- ja ympäristömenot ovat vähintään 35 prosenttia talousarvion kokonaismäärästä. Lisäksi ympäristö- ja ilmasto-allokaation tasapainoisen toteutumisen vahvistukseksi tarvitaan luonnon monimuotoisuudelle oma vähintään 10 prosentin kaikki alat kattava menotavoite.**

   Mikäli luonnon monimuotoisuudelle ei aseteta omaa rahoitustavoitetta, vaarana on, että biodiversiteetin osuus rahoituskehyksen kokonaismenoista jää EU:n luontotavoitteiden saavuttamisen kannalta riittämättömäksi. Näin on käynyt elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) kohdalla, jossa vain 2% ohjattiin luonnon monimuotoisuudelle.

   Myös luonnon monimuotoisuuteen liittyvien menojen seuranta erillisenä indikaattorina tulisi palauttaa. Ilman erillistä luonnon monimuotoisuuteen seurantaa EU on vaarassa laiminlyödä kansainväliset raportointivelvoitteensa biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen mukaisesti.

3. **“Ei merkittävää haittaa (DNSH)” –periaate kaikkiin EU:n ohjelmiin. Suomen on tärkeää tukea komission ehdotusta vahvistaa tulosseurantajärjestelmässä säännöt ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattamiselle kaikissa EU:n ohjelmissa. Lisäksi ehdotuksen sisältämä pyrkimys edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteiden johdonmukaista seurantaa on kannatettava, mutta ehdotettuja tavoitteiden seurantamenetelmiä tulisi parantaa.**
   Ei merkittävää haittaa -periaatteen tehokas soveltaminen on keskeistä, jotta rajallisia julkisia varoja ei käytetä ympäristölle haitallisiin kohteisiin.

   Positiivisten kertoimien (40%,100%) käyttö ilmasto- ja ympäristötavoitteiden seurannassa tulisi rajoittaa vain toimiin, joiden myönteinen vaikutus on taattu. Nämä kertoimet (ns. Rion tunnusmerkit), joilla arvioidaan EU-rahoituksen osuutta, yliarvioivat usein todellista panosta – tästä Euroopan tilintarkastustuomioistuin on huomauttanut toistuvasti.

Komission ehdottama seurantamenetelmä, joka on esitetty asetuksen liitteessä I, laskee useita ympäristölle selvästi haitallisia toimintoja ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin myötävaikuttaviksi – esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden kaivostoiminnan tai investoinnit lentokenttiin ja teihin. Tämä tulisi ehdottomasti korjata.

4. **<u>Ennallistamisasetuksen toimeenpanolle rahoitusta</u>. Ennakkovaikuttamisvaiheen asian E 31/2024 tavoitteiden sisältämä vaatimus siitä, että ennallistamisasetuksen toimeenpanoon tulee kohdentaa nykyistä enemmän rahoitusta tulevassa rahoituskehyksessä, tulisi palauttaa Suomen kantaan. Tulisikin varmistaa, että kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat (NRPP) edistävät ilmastoon ja luontoon liittyvän lainsäädännön toimeenpanoa osoittamalla vähintään 15% NRPP-rahoituksesta luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin, erityisesti ennallistamisasetuksen toteuttamiseen.**

   Komissio ehdottaa, että NRPP:ien tulisi tukea jäsenvaltioiden kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien toimeenpanoa. Tämä vaatimus tulisi laajentaa koskemaan myös muita olemassa olevia politiikkakehyksiä, kuten kansallisia ennallistamissuunnitelmia, jotta voitaisiin tukea EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden NRPP:ien varoista vähintään 15 % tulisi suunnata Natura 2000 -verkoston ja ennallistamisasetuksen toimeenpanoon.

5. **Haluamme myös huomauttaa, että <u>luonto- ja ilmastokriisit ovat myös kehityskriisejä</u>.** Kehitysyhteistyön uskottavuus ja vaikuttavuus edellyttävät, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen pidetään keskiössä Global Europe -ohjelmassa, eivätkä ne huku geopolitiikan, kilpailukyvyn tai lyhytnäköisen kriisijoustavuuden alle.

Maailman Luonnon Säätiö - World Wide Fund For Nature, Suomen Rahasto sr. (WWF Suomi)

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Raija-Leena Ojanen
Oikeudellinen neuvonantaja